

The Necessity of Presence

Photography requires physical presence. The photographer is close to the matter – whether it is space, an object or a person – they must remain in sight. This bond breaks in the case of technical images, made by automated or remotely controlled machines. However, in photography as an artistic activity, establishing a bond through presence remains an important aspect of the artists' performance. This is the case with Teresa Gierzyńska's images as well as mine. I remember this electrifying thrill that I always felt when walking or driving to a place where I was supposed to find and then record the images flickering in my head. Photography requires the discipline of concentration – the eye synthesizes a multitude of elements and selects fragments, parts. Precise hand movements trigger the recording process – the lens directs photon waves onto a thin, negative film that is sensitive to them – drawing an invisible image. The light is constantly changing, so you have to act quickly, anticipating its movement. It is a choreography of routine and improvisation. Embodied knowledge.

The Bond

The situation piles up when we want to photograph a person. Getting to the point of photographing "someone" has always been difficult for me. I fantasize about Teresa's photos. It seems to me that they were created with ease, as if the bond with the characters had been established without effort, organically. For me, creating a bond takes time. In the first spring of the pandemic, I moved back to my family home in Silesia. The days were getting longer, so we started spending more time in the garden. I sowed vegetables and built trellises for beans from long, flexible birch branches. My brothers' children of

ten visited us. Situations would happen and images would start to flicker. I was inspired by their games and antics – a snail stuck to their face, funny make-up, petting roosters. For them, being photographed was fun, they didn't ask why. Maybe they felt seen? Does it mean anything? To be seen in your childhood by the adult eye of the camera?

A delicate bond is established between the photographer and the image and its subject. What is this thread of momentary understanding spun from, which connects the present with the past? Why and how can some images evoke in us a sense of transference? When we look, we experience smells and tastes or an unpleasant shiver – traces called memories. Sometimes family photos, especially those preserved on prints, demonstrate this ability.

The Otherworlds and Appreciation of Mourning

Photographs, especially material ones that can be held in the hands, visualize time. The landscapes recorded detach from their images, quickly changing proportions and composition, and the faces once portrayed blur under wrinkles that are not in the photo.

I have similar feelings when I look at children who change quickly as they grow up. A photo of a child is a record of the intensive maturation of time. It buds in fresh bodies, and only from it will the petals of history unfold. Each of the children begins their own story. Observing this process is fascinating.

The consequence of playing with a time machine is getting to know its shadow side, which is being a witness to transience. Photographs testify to the passage of time, many of them are objects

of mourning. Especially photos of our deceased loved ones provoke such reflections. Every photographed moment has already passed, but it has not disappeared for good, it exists in us, just as a dead person does not completely disappear from our world, because after all we still have internal dialogues with them and listen to their advice given in dreams.

The idea of the Otherworlds seems to be an idea for a space containing the past time. It turns out that there were many opinions about its shape among all civilizations. Did thinking about it make it easier to accept the loss that we all encounter? By suggesting that what has passed has not been completely lost, but is somewhere nearby – the Otherworlds provides mental space to accommodate the loss. Mourning sensitizes, teaching you to notice and appreciate.

The Ritual of Loss

Photography, which requires intense engagement of the body and senses, is a specific ritual, consisting of walking, looking, activating muscles and imagination. By engaging the body and attention, we establish a bond with a place or a person, we listen and practice a kind of meditative concentration. The eye synthesizes the situation, selects the frame and the moment. A decision is made in stillness, the shutter opens and closes, a piece of time freezes, and the loss becomes visible.

I will think of myself and Teresa and other photographers, that with our movements we practice taming loss. By capturing the moment, we simultaneously testify to its passing. Preservation is separated from loss only by a thinly woven bond of momentary understanding.

Special thanks: Justyna Chrobot, Małgorzata Guz, Mateusz Marczewski, Joanna Osiewicz-Lorenzutti, Łukasz Orłowski, Katarzyna Roj, Piotr Sokół

Anna Orłowska

Children are time
maturing in a fresh
body

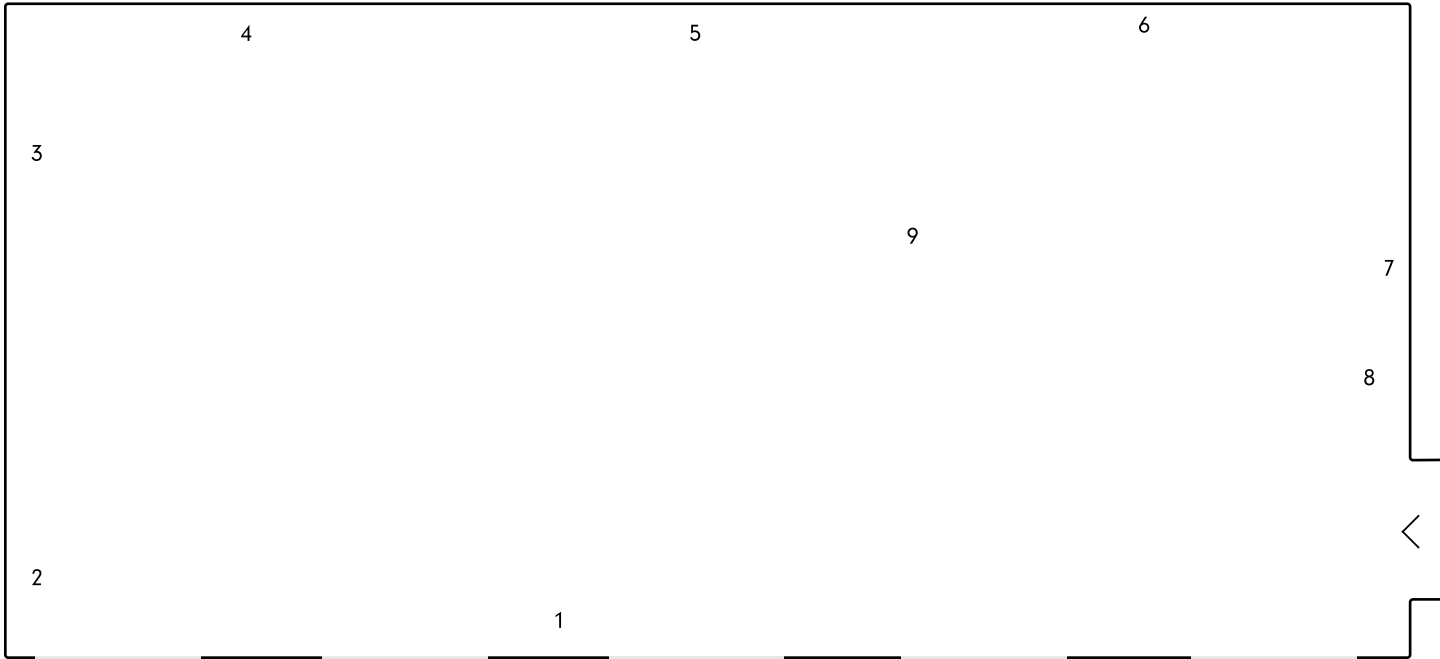
Jul 5 — Sep 6, 2025

Anna Orłowska

Anna Orłowska — photographer and visual artist, born in 1986 in Opole, Poland. She studied photography at the National Film, Television and Theatre School in Łódź and at the Institute of Creative Photography at the University of Silesia in Opava. She was awarded the Photo Global scholarship at the School of Visual Arts in New York (2013). The artist uses photography to reveal invisible layers of history and its ideological conditioning, usually absent from official narratives. Playing with

various conventions, from documentary to staging, she exposes hidden myths and legends, deconstructing fantasies about the past, and creating new constellations of meanings. Her objects, based on photographic images, test the boundaries of the medium. Orłowska treats photography as an instrument for exploring the concept of knowledge itself and as a tool for working with memory, which by its nature is also fragmentary. She lives and works in Warsaw and Silesia.

1. Anna Orłowska <i>Wreath</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass, 62.5 x 50 cm	2. Anna Orłowska <i>Curtain (neo-Gothic portal)</i> 2023 print on cotton, cotton, silk, iron pigment, metal frame, unique, variable dimensions	4. Anna Orłowska <i>Chute</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass, 120 x 100 cm	6. Anna Orłowska <i>Shogun</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass, 62.5 x 50 x 4 cm	7. Anna Orłowska <i>Portrait in a Towel</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass 62.5 x 50 cm	9. Anna Orłowska <i>Flour Chute</i> 2023 galvanized sheet metal, steel rods, cotton; <u>Music:</u> Barbara Kinga Majewska
	3. Anna Orłowska <i>Portrait with Snails</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass, 62.5 x 50 cm	5. Anna Orłowska <i>Roe deer</i> 2025 print on cotton dyed with iron, beeswax, wooden frame, 160 x 90 cm		8. Anna Orłowska <i>Screen with ducks</i> 2023 inkjet print on archival paper, mounted on dibond, wooden frame, UV glass, 25 x 18 cm, galvanized sheet metal, baby crib, 166 x 32.5 x 11.5 cm	

Konieczność obecności

Fotografia wymaga fizycznej obecności. Fotografująca znajduje się blisko materii – czy jest to przestrzeń, obiekt, czy osoba – muszą one pozostawać w zasięgu oka. Wiąż ta rwie się w przypadku obrazów technicznych, wykonywanych przez zautomatyzowane lub zdalnie sterowane maszyny. Jednak w fotografii jako działaniu artystycznym, nawiązywanie więzi przez obecność pozostaje istotnym aspektem performatyki artystek. Jest tak w przypadku obrazów Teresy Gierzyńskiej, jak i moich. Pamiętam ten elektryzujący dreszcz, który od zawsze odczuwałam idąc lub jadąc do miejsca, w którym miałam odnaleźć, a potem zapisać obrazy tłące mi się w głowie. Fotografowanie wymaga dyscypliny skupienia – oko syntezuje wielość elementów i wybiera fragmenty, część części. Precyzyjne ruchy rąk uruchamiają proces zapisu – soczewka kieruje fale fotonów na cienką, uczuloną na nie błonę negatywu – rysując jeszcze niewidzialny obraz. Światło nieustannie się zmienia, trzeba więc działać szybko, uprzedzając jego ruch. Jest to choreografia rutyny i improwizacji. Wiedza ucieleśniona.

Wiąż

Sytuacja spiętrza się, gdy chcemy sfotografować osobę. Doprowadzenie do momentu fotografowania „kogoś”, zawsze nastroczało mi trudności. Fantazuję o zdjęciach Teresy. Wydaje mi się, że powstały łatwo, z lekkością, jakby wiąż z bohaterami została nawiązana bez wysiłku, organicznie. Dla mnie zbudowanie więzi wymaga czasu. Pierwszej pandemicznej wiosny zamieszkałam na powrót w rodzinnym domu na Śląsku. Dni wydłużały się, więc zaczęliśmy spędzać więcej czasu w ogrodzie. Siałam warzywa i budowałam trejaże dla fasoli z długich, jeszcze elastycznych, gałęzi brzozy. Czę-

sto odwiedzały nas dzieci moich braci. Wydarzały się sytuacje i zaczynały tlić się obrazy. Inspirowały mnie ich zabawy i wygłupy – przyklejony do twarzy ślimak, fikuśne makijaże, głaskanie kogutów. Dla nich bycie fotografowanymi było zabawą, nie pytały, po co i dlaczego. Może czuły się zobaczone? Czy to coś znaczy? Być zobaczonym w swej dziecięcości przez dorosłe oko aparatu.

Między fotografującą a obrazem i jego bohaterem nawiązuje się delikatna wiąż. Z czego przedzona jest ta nić chwilowego porozumienia, która spaja teraz z kiedyś? Dlaczego i jak niektóre obrazy potrafią wywoływać w nas wrażenie przeniesienia? Patrząc czujemy zapachy i smaki albo nieprzyjemny dreszcz – ślady nazywane wspomnieniami. Czasami taką zdolność przejawiają zdjęcia rodzinne, zwłaszcza te utrwalone na odbitkach.

Zaświaty i docenienie żałoby

Fotografie, szczególnie te światłoczułe, które można unieść w dłoniach, unaocniają czas. Rejestrowane pejzaże odklejają się od swoich wizerunków, szybko zmieniając proporcje i kompozycję, a sportretowane kiedyś twarze rozmywają się pod zmarszczkami, których na zdjęciu nie ma.

Mam podobne odczucia przypatrując się dzieciom, które dorastając – szybko się zmieniają. Zdjęcie dziecka to zapis intensywnego dojrzewania czasu. Pączkuje on w świeżych ciałach, z niego dopiero rozwijają się płatki historii. Każde z nich, dzieci, zaczyna swoją opowieść. Obserwowanie tego procesu jest fascynujące.

Konsekwencją zabawy wehikułem czasu jest poznanie jego strony cienia, którą jest bycie świadkiem przemijalności. Fotografie zaświadczały o upływie czasu, wiele

na nich obiektów żałoby. Szczególnie zdjęcia naszych bliskich zmarłych wywołują tego typu refleksje. Każda sfotografowana chwila właśnie już przeminęła, ale przecież nie zniknęła na dobre, istnieje w nas tak samo, jak nieżyjąca osoba nie znika całkowicie z naszego świata, bo przecież wciąż prowadzimy z nią wewnętrzne dialogi i słuchamy jej wydanych w snach rad.

Idea Zaświatów wydaje się pomysłem na przestrzeń mieszczącą miniony czas. Okazuje się, że poglądów o ich kształcie było wśród wszelkich cywilizacji mnóstwo. Czy myślenie o nich ułatwiało zaakceptowanie straty, na którą wszyscy natrafiamy? Podsuwając myśl, że to, co odeszło, nie zostało całkiem utracone, tylko znajduje się gdzieś obok – Zaświaty dają mentalną przestrzeń na pomieszczenie straty. Żałoba uwrażliwia ucząc dostrzegać i doceniać.

Rytuał straty

Fotografowanie, które wymaga intensywnego zaangażowania ciała i zmysłów, to specyficzny rytuał polegający na chodzeniu, patrzeniu, aktywowaniu mięśni i wyobraźni. Angażując ciało i uwagę nawiązujemy wiąż z miejscem lub osobą, słuchamy i wprawiamy się w rodzaj medytacyjnego skupienia. Oko syntezuje sytuację, wybiera kadr i chwilę. Już w bezruchu zapada decyzja, migawka otwiera się i zamyka, zastyga kawałek czasu i unaocznia się strata.

Pomyślę o sobie i Teresie, i innych fotografkach, że naszymi ruchami praktykujemy obłaskawianie straty. Utrwalając chwilę jednocześnie zaświadczały, że przeminęła. Zachowywanie od utraty dzieli tylko cienko tkana wiąż chwilowego porozumienia.

Anna Orłowska

Dzieci to czas, który dojrzewa w świeżym ciele

5 lipca — 6 września
2025

Anna Orłowska

Anna Orłowska — fotografka i artystka wizualna, urodzona w 1986 roku w Opolu. Studiowała fotografię w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi oraz w Instytucie Twórczej Fotografii na Uniwersytecie Śląskim w Opawie. Laureatka stypendium Photo Global w School of Visual Arts w Nowym Jorku (2013 rok). Artystka wykorzystuje fotografię do odsłaniania niewidocznych warstw historii i jej ideologicznych uwarunkowań, zwykle nieobecnych w oficjalnej

narracji. Gra z różnymi konwencjami, od dokumentu po inscenizację, ujawniając ukryte mity, legendy, dekonstruując fantazje na temat przeszłości oraz tworząc nowe konstelacje znaczeń. Jej obiekty, oparte na obrazach fotograficznych, testują granice medium. Orłowska traktuje medium fotografii jako instrument badania samego pojęcia wiedzy oraz narzędzie pracy z pamięcią, które ze swej natury także są fragmentaryczne. Mieszka i pracuje w Warszawie oraz na Śląsku.

1. Anna Orłowska
Wianek
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
62.5 x 50 cm

2. Anna Orłowska
*Zasłona (portal
neogotycki)*
2023
druk na bawełnie,
bawełna, jedwab,
pigment żelazowy,
metalowa rama,
unikat, wymiary
zmienne

3. Anna Orłowska
Portret ze ślimakami
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
62.5 x 50 cm

4. Anna Orłowska
Zsyp
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
120 x 100 cm

5. Anna Orłowska
Sarenka
2025
wydruk na bawełnie
barwiony w żelazie,
wosk pszczeli,
drewniana rama,
160 x 90 cm

6. Anna Orłowska
Szogunka
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
62.5 x 50 x 4 cm

7. Anna Orłowska
Portret w ręczniku
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
62.5 x 50 cm

8. Anna Orłowska
Parawan z kaczkami
2023
druk pigmentowy
na papierze
archiwalnym,
dibond, drewniana
rama, szkło UV
166 x 32.5 x 11.5 cm

9. Anna Orłowska
Zsyp mąki
2023
blacha ocynkowana,
pręty stalowe,
bawełna;
Muzyka:
Barbara Kinga
Majewska

